

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle

Asiantuntijapyyntönnä 25.5.2018, VNS 1/2018 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2019-2022

Teema: Sote- ja maakuntauudistuksen rahoitus, maakuntatalous ja kuntatalous

Kuntatalouden tila vahva - haasteita edessä

Hallitus sopi vuosien 2019-2022 julkisen talouden suunnitelmasta kehysriihessä 11. huhtikuuta 2018.

Suunnitelmaan liittyvän kuntatalousohjelman mukaan kuntien ja kuntayhtymien taloustilanne pysyy kuluvana vuonna varsin vahvana. Näkymiä ovat parantaneet erityisesti odotettua nopeammin kasvaneet verotulot sekä maltillisesti kehittyvät toimintamenot. Maltillisen menokehityksen taustalla ovat erityisesti kuntien omat sopeutustoimet.

Kuntien kirjanpitojärjestelmästä johtuvat erot tilinpidonmukaiseen kirjanpitojärjestelmään ovat kasvattaneet eroa merkittävästi, kun kuntatalouskokonaisuuden tilikauden tulos on jatkuvasti ollut positiivinen ja näin taseeseen kertynyt ylijäämä kasvanut. Tilinpidossa investoinnit rinnastetaan käyttötalousmenoihin ja niiden rahoitus tulee kattaa kunkin vuoden tulorahoituksella. Kun kuntien investoinnit ovat pysyneet korkealla tasolla, siirtyy niihin otettu vieras pääoma kuntien ko. vuoden talouteen miinusmerkkisenä, kun taas kuntien toteuttamassa liikekirjanpidossa se jaksotetaan ja poistetaan ajan kuluessa.

Kuntien velan kasvu on korkeasta investointitasosta huolimatta ollut varsin alhaisella tasolla. Tämä johtuu investointien omarahoitusosuuden noususta, joka nyt on jo noin 80 %.

Ensi vuonna kuntien kehitysarvio kuitenkin heikkenee. Toimintamenojen kasvu vauhdittuu, kun palkkaratkaisut kasvattavat kustannuksia ja aiempien sopeutustoimien vaikutus heikkenee. Valtionosuudet laskevat noin 500 miljoonalla eurolla, mutta verotulojen kasvu pysynee vähintään kuluvan vuoden tasolla.

Kokonaisuutena kuntatalouteen ennakoidaan vuosikatteen ja rahoitusjäämän heikkenemistä noin puolella miljardilla eurolla vuonna 2019. Ennakoitavissa kuitenkin on, että ripeä talouskasvu ja kuntien omat säästötoimet johtavat siihen, että kuntatalous saavuttaa maan hallituksen sille asettaman rahoitusasematavoitteen mittavista valtionosuusvähennyksistä huolimatta. (paikallishallinnon nettoluotonanto -0,5 % suhteessa bruttokansantuotteeseen).

Maakunta- ja sote-uudistus

Kuntatalousohjelmassa kuvataan myös maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelua sekä kuntatalousvaikutuksia. Uudistuksessa kuntien käyttötalouden menot puolittuvat, mutta samalla pienennetään myös kunnallis- ja yhteisöveron tuottoa sekä toimintatuloja.

Sote- ja maakuntauudistus on julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa kuvattu kuntatalouden kannalta lähes pelkästään positiivisin termein. Siihen liittyy kuitenkin monia merkittäviä haasteita niin koko julkisen talouden kuin kuntienkin talouden osalta.

Uudistus uhkaa heikentää kuntien investointikykyä, kun verotulot puolittuvat, mutta velat jäävät lähes ennalleen. Suhteellinen velkaantuneisuus tulee keskimäärin kaksinkertaistumaan, mikä voi vaikuttaa lainarahan hintaan ja saatavuuteen. Tällä on vaikutuksia erityisesti kasvaville kaupunkiseuduille, joiden investointitarpeet ovat hyvin merkittävät.

Yksittäisen kunnan talous on kuitenkin kokonaisuus, johon kuulu myös koko kuntakonserni. Jos kunnista siirretään esitetyn mukaisesti noin puolet tehtävistä ja rahoituksesta pois, jäljelle jäävä kokonaisuus näyttää hyvin erilaiselta kuin tekninen laskuharjoitus antaa ymmärtää.

Myös kuntien rahoitushuollon näkökulmasta kehitys on ongelmallista, kun kunnat ovat rahoittaneet lakisääteisen varainhankintajärjestelmän kautta toimintoja, jotka nyt siirtyvät sen toimialan ulkopuolelle ja joiden tuottaminen ollaan kunnilta jopa kieltämässä.

Omaisuusjärjestelyihin liittyvät riskit ovat aiheuttaneet useissa kunnissa liikehdintää. Kiinteistöjä myydään, kun halutaan välttää kolmen vuoden kuluttua mahdollisesti tulevat riskit. Valtiovarainministeriö julkisti joulukuussa 2017 esityksen perustuslakivaliokunnan edellyttämäksi kuntien kompensatiomalliksi. Malli on kuitenkin monelta osin puutteellinen ja epäselvä. Malli ei anna kunnille varmuutta siitä, missä tilanteissa oikeus kompensatioon syntyy, koska pykälässä ei ole mainittu yksiselitteisiä euro- tai prosenttimääräisiä kriteerejä, toisin kuin Kunta-liitto on esittänyt.

Kuntien mahdollisuudet toimia kasvun ja alueellisen työllisyyden edistäjinä ovat osin vaaka-laudalla erityisesti hallituksen kasvupalveluesityksen johdosta. Siinä kunnat voisivat jatkossa toimia maakunnan järjestämien palvelujen yhtiöitettyinä tuottajina muiden toimijoiden tapaan. Kuntien nykyistä toimintavastuuta rajoitettaisiin merkittävästi. Alueelliset työllisyysko-keilut, esimerkiksi Pirkanmaan menestyksekkäs kokeilu lakkautettaisiin. Myös kuntavetoiset Työvoiman palvelukeskukset lakkautetaan esityksen mukaan.

Kunnille jää joka tapauksessa vastuu kuntalaisistaan samalla kun kannustimet kasvun, työllisyyden ja omien kuntalaistensa hyvinvoinnin edistämiseen kapenevat voimakkaasti.

Käytännössä kunnat joutuvat aktiivisesti sopeuttamaan toimintojaan päästäkseen valtiova-rainministeriön teknisten siirtolaskelmien lopputulokseen. Käytännössä ei ole mahdollista esi-merkiksi järjestellä henkilöstä yhtä joustavasti kuin laskelmissa. Myöskään esimerkiksi ICT-järjestelmäsopimusten ja vastaavien sopimusten kustannukset eivät puolitu, vaikka puolet tehtävistä siirtyy maakunnille.

Ongelmallista on myös, että samalla kun kuntien henkilöstä eläköityy kovalla tahdilla, yhdellä kertaa siirretään suuri osa henkilöstöä maakuntien palvelukseen. Kunnissa on herännyt perus-teltu huoli siitä, riittääkö kuntiin kaikissa tilanteissa enää ammattitaitoista työvoimaa.

Uudistuksen dynaamiset vaikutukset kuntien talouteen on arvioitava tarkemmin ja haittavaikutukset on kompensoitava kunnille. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota kuntien investointi- ja velanhoitokykyyn, sopeutustoimien käytännön mahdollisuuksiin sekä huolehtia henkilöstön riittäväyydestä. Uudistuksesta johtuvat muutuskustannukset tai ylimääräiset kustannukset on kompensoitava kunnille.

Maakuntien heikko itsehallinto ei mahdollista parhaita taloudellisia ratkaisuja

Maakuntien itsehallinto on määritelty hyvin kapeaksi, mikä on erittäin ongelmallista maakun-tien taloudellisten kannustimien näkökulmasta. Maakunnilla ei ole verotusoikeutta, eikä juuri muitakaan omia tuottomahdollisuuksia, vaan rahoitus on lähes yksinomaan valtion varassa. Maakunnat eivät saa ottaa pitkäaikaista lainaa, ja investointimahdollisuudet ovat rajatut. Val-tion ohjaus on vahvaa ja alijäämän kattamisvelvollisuudet tiukat.

Heikko itsehallinto ja vahva valtion ohjaus eivät luo maakunnille sellaisia vahvoja kannustimia tehokkaaseen taloudenpitoon ja omien varojen käyttöön kuin vahvan itsehallinnon omaavilla kunnilla nyt on. Kansanvaltaisuuden ja maakuntien itsehallinnon kannalta on erittäin ongel-mallista luoda järjestelmää, jossa valtioneuvosto ja ministeriö voivat hallinnollisilla päätöksil-lään ohittaa vaaleilla valitun maakuntavaltuuston tekemät päätökset.

Verotusoikeuden puuttuminen on ongelmallinen myös järjestelmän kannustimien kannalta. Kannustimilla on merkittävä rooli toiminnan tehostamisessa, jota uudistuksella tavoitellaan. Jos valtio ulosmittaa kunkin alueen aikaansaaman tehokkuushyödyn pois alueelta itseltään, alueella ei ole kannustimia tehostaa toimintaansa. Verotusoikeus kannustaa taloudelliseen tehokkuuteen paremmin, koska alueen päättäjät ovat vastuussa oman alueensa asukkaille ja oman alueen verotus pyritään pitämään mahdollisimman alhaisena.

Maakunnille tulee turvata aito itsehallinto, mikä todennäköisesti edellyttää maakuntien verotusoikeuden toteuttamista uudistuksen myöhemmässä vaiheessa. Verotusoikeus ja siihen liittyvä budjettivastuu kannustavat tehokkaaseen taloudenhoitoon. Mikäli maakuntien toiminnan rahoitus perustuu vain valtion rahoitukseen, verotusoikeuden mukanaan tuomat kannustimet jäävät puuttumaan.

Valtakunnalliset palvelukeskukset

Maakuntien heikkoa itsehallintoa kuvaa myös se, että maakunnat ovat velvoitettuja käyttämään valtakunnallisia palvelukeskuksia kiinteistöjen sekä tietojärjestelmien osalta. Palvelukeskusten perustamisen tavoitteena on luoda säästöjä, yhtenäistää toimintatapoja ja tarjota parasta osaamista kaikkien maakuntien käyttöön. Valtakunnallisten palvelukeskusten käyttämiseen liittyy kuitenkin myös ongelmia maakuntien taloudenpidon näkökulmasta, eivätkä niiden hyödyntämiselle asetetut säästötavoitteet ole uskottavia.

Valtakunnallisiin palvelukeskuksiin liittyy useita ongelmia. Palvelukeskukset, yhdistettynä lailla ja valtioneuvoston asetuksilla annettaviin käyttövelvoitteisiin, johtavat siihen, etteivät palvelukeskukset tule olemaan tosiasiallisesti maakuntien ohjattavissa. Lisäksi palvelukeskukset tulisivat toimimaan varsin itsenäisesti vailla suoraa demokraattista kontrollia, mikä on jo ongelma järjestelmän läpinäkyvyydelle.

Palvelukeskusten veloitukset maakunnilta tulevat olemaan merkittäviä, mutta maakunnat eivät itse suoraan voi vaikuttaa niiden suuruuteen. Tämä kaventaa maakuntien mahdollisuuksia ohjata palvelukeskuksia tuottamaan maakuntien tarpeita vastaavat palveluita kustannustehokkaasti.

Palvelukeskusten veloituseriaatteet eivät myöskään välttämättä vastaa maakuntien tarpeita tai kohtele maakuntien erilaisia tilanteita oikeudenmukaisesti.

Palvelukeskuksiin liittyy myös ehdotetusta sääntelymallista johtuvia hankinta- ja kilpailuoikeudellisia riskejä, joiden realisoituessa voi maakunnille syntyä merkittäviä taloudellisia seuramuksia vahingonkorvausten tai palveluiden uudelleenjärjestelyistä seuraavien kustannusten muodossa.

Maakuntien rahoituksen riittävyys ja kustannusten kasvun hillintä haasteellisia

Maakunta- ja sote-uudistuksen tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua niin sanottuun perusuraan verrattuna, ja saavuttaa yhteensä 3 miljardin euron säästöt vuoteen 2029 mennessä. Tavoitteen saavuttaminen ilman palvelutason heikentämistä tai asiakasmaksujen merkittäviä korotuksia vaikuttaa erittäin haasteelliselta.

Uudistus tarjoaa kuitenkin vain rajallisesti uusia mahdollisuuksia säästää kustannuksissa. Vallinnanvapauden lisääminen, suurempi yksikkökoko ja digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntäminen mahdollistavat jossain määrin uudenlaisia kustannussäästöjä. Toisaalta jo nykyisin nämä mahdollisuudet ovat pitkälti olemassa kuntaperusteisessa järjestelmässä. Uudistus aiheuttaa kuitenkin alkuvaiheessa ylimääräisiä ja päällekkäisiä kustannuksia liittyen esimerkiksi uuden hallinnon rakentamiseen, uusiin tietojärjestelmiin sekä palkkaharmonisointiin. Maakunnat eivät itse voi päättää uudistuksen aikataulusta, joten muutosvaiheen kustannuksia ei kailta osin ole mahdollista optimoida.

Kustannusten kasvun hillintä on tarkoitus toteuttaa siten, että maakuntien rahoitusta valtiolta tarkistettaisiin maakuntien rahoituslain 6 §:n mukaan vuosittain ja maakuntien käyttökustannusten kasvusta huomioitaisiin enintään maakuntaindeksi lisättynä 0,5 prosenttiyksiköllä (vuosina 2020 ja 2021 maakuntaindeksi lisättynä 1 prosenttiyksiköllä). Maakuntaindeksi muodostuisi yleisestä ansiotasoindeksistä, kuluttajahintaindeksistä ja maakuntatyönantajan sosiaaliturvamaksujen muutoksesta.

Kustannusten kasvun hillintä on näin ollen sisällytetty lakiin, ja se tulee voimakkaasti ohjaamaan maakuntien toimintaa. Lakisääteisen ohjauksen myötä kustannusten kasvua on mahdollista hillitä, mutta se tarkoittaa todennäköisesti myös palvelutasosta tinkimistä. Tältä osin lakisääteinen ohjaus on ristiriidassa uudistuksen muiden tavoitteiden kanssa: kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, parantaa palveluiden yhdenvertaisuutta, saatavuutta ja vaikuttavuutta.

Maakuntien menokehitystä kuvaava indeksi ei riittävällä tavalla ota huomioon nimenomaan sosiaali- ja terveydenhuollon erityispiirteitä ja ikärakenteen mukanaan tuomia menopaineita. Mikäli vastaavaa indeksia olisi noudatettu vuodesta 2010 alkaen, sosiaali- ja terveydenhuollon menoja oltaisiin jouduttu leikkaamaan hyvin merkittävästi. Kun tiedetään, että Suomen sote- menot ovat Pohjoismaiden alhaisimmat, haasteena on kansalaisten perustuslaillisten oikeuksien turvaaminen jatkossa.

Parempi tapa itsehallinnollisten maakuntien ohjaamiseen olisi se, että ohjaus tapahtuisi julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvän maakuntien taloutta koskevan osion kautta, jolloin ohjauksessa voitaisiin huomioida sekä lyhyen aikavälin olosuhteet ja erityistekijät sekä pitkän aikavälin tavoitteet. Julkisen talouden suunnitelman yhteydessä voidaan vuosittain päättää olosuhteisiin sopeutetuista toimenpiteistä säästövoitteen saavuttamiseksi.

Digitalisaation ja ICT-ratkaisujen hyödyntäminen kustannuskehityksen hillinnässä edellyttäisi maakunnilta mahdollisuutta investoida teknologiaratkaisujen kehittämiseen ja varhaiseen hyödyntämiseen. Uudistuksessa nyt ehdotettu valtioneuvoston ohjausmalli, jossa maakuntien taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittävät investoinnit tulee valmistella ja hyväksyä yhteistyöalueittain, aikaansaa moniportaisen ja hallinnollisesti raskaan menettelyn. Tällä tulee olemaan todennäköisesti ICT-ratkaisujen kehittämistä ja digitalisaatiokehitystä hidastava vaikutus.

Maakuntien rahoitus turvattava

Maakuntien rahoituslain mukaisilla rahoitusperusteilla tulee turvata jokaisen maakunnan rahoituksen riittävyys maakunnille lailla säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamiseen (rahoitusperiaate). Ristiriidassa tämän periaatteen kanssa ovat maakuntalakiin sisältyvät maakuntien erittäin tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit.

Valtiovarainministeriö voi ehdotetun maakuntalain 103-104 §:n mukaan käynnistää maakunnan arviointimenettelyn, jos maakuntakonsernin

- vuosikate (ilman harkinnanvaraista rahoitusta) on kaksi tilikautta peräkkäin negatiivinen;
- toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen kaksi tilikautta peräkkäin;
- lainanhoitokatteen tunnusluku on kaksi tilikautta peräkkäin alle yksi tai maakunnalle on myönnetty harkinnanvarainen avustus.

On hyvin mahdollista, että useampi maakunta joutuu menettelyyn jo pian toiminnan aloittamisen jälkeen. Ensimmäisinä toimintavuosina maakunnilla on varsin rajalliset mahdollisuudet ylipäättänsä vaikuttaa oman talouden tasapainoon, kun oletetut uudet tehokkuushyödyt ovat mahdollisia vasta pidemmällä aikavälillä. Tämän vuoksi on vaikea kuvitella mitä uusia talouden tasapainottamisen keinoja arviointimenettelyssä olisi löydettävissä.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyä vastaava menettely sopii huonosti maakuntiin, joilla jo lähökohtaisesti tulisi olla taloudelliset edellytykset selvitä tehtävistään. Lisäksi arviointimenettelyn käynnistymisen edellytyksenä olevat kriteerit ovat maakuntalaissa liian tiukat. Maakunnat voivat niiden perusteella liian helposti ajautua arviointimenettelyyn ja sitä kautta pakkoliitoksiin.

Esitettyssä lainsäädännössä maakuntien rahoitusjärjestelmään sisältyy kaksi erityistä joustomahdollisuutta, jos maakunta ajautuu taloudellisiin ongelmiin. Maakunnan rahoitusta voidaan harkinnanvaraisesti tilapäisesti korottaa, jos maakunta on tilapäisesti talousvaikeuksissa (laki maakuntien rahoituksesta 7 §). Maakunnalle voidaan maksuvalmiusongelmien korjaamista varten myöntää valtion laina tai valtioneuvoston tuki (laki maakuntien rahoituksesta 8 §).

Maakuntatalouden perusrahoitukseen liittyvää ja rahoitusperiaatteen toteutumisen kannalta ongelmallista ylikireyttä on maakuntien rahoitusjärjestelmässä ennakoitu ottamalla säännöksiin runsaasti erilaisia korjaavia rahoitusmekanismeja. On kuitenkin epäselvää, miten nämä joustomahdollisuudet käytännössä toimivat, jos maakunnan rahat uhkaavat loppua kesken vuoden. Nämä rahoituksen joustomahdollisuudet eivät myöskään korjaa sitä ongelmaa, että kaikkien maakuntien rahoitus on asetettu varsin tiukalle ja maakuntien omat mahdollisuudet vaikuttaa tuloihin ja menoihin ovat varsin rajoitetut.

Edes maakuntien rahoitushuollon yksityiskohdat eivät ole tiedossa. Maakunnan kassan riittävyttä ei ole arvioitu ja epäselvää on, mitä tapahtuu maakunnan rahojen loppuessa kesken budjettivuotta. Sama koskee myös tukipalveluyrityksiä, erityisesti maakuntien tilakeskusta.

Mikäli maakuntatalous ajautuu suuriin vaikeuksiin, myös kuntien toimintaan suunnattu valtionosuusrahoitus saattaa vaarantua valtion hakiessa kaavailtuja säästöjä.

Kuntien omaisuusjärjestelyjen kompensatiomalli on puutteellinen

Perustuslakivaliokunta edellytti kesällä antamassaan lausunnossa, että voimaannpanolaissa tulee säädösperusteisesti varmistaa, että kunnan omaisuuteen liittyviin omaisuusjärjestelyihin kytketään kunnan itsehallinnon turvaava kompensatiosäätely.

Kunnan itsehallinto on turvattava säädösperustaisesti esimerkiksi tilanteessa, jossa investointeja vaatineiden tilojen jääminen uudistuksen seurauksena käyttämättömiksi taikka jokin muu uudistukseen kytkeytyvä, mahdollisesti ennakoimatonkin peruste vaarantaisi kuntien mahdollisuuksia päättää itsenäisesti taloudestaan.

Valtiovarainministeriö julkisti joulukuussa 2017 esityksen perustuslakivaliokunnan edellyttämäksi kuntien kompensatiomalliksi. Malli on kuitenkin monelta osin puutteellinen ja epäselvä. Malli ei anna kunnille varmuutta siitä, missä tilanteissa oikeus kompensatioon syntyy, koska pykälässä ei ole mainittu yksiselitteisiä euro- tai prosenttimääräisiä kriteerejä, toisin kuin Kuntaliitto on esittänyt. Kunnalla tulisi olla aina oikeus korvaukseen, kun pykälässä mainitut yksiselitteiset kriteerit täyttyvät.

Kuntaliitto on esittänyt mallin, jossa kunnilla korvataan taloudellinen menetys, jos tietyt raja-arvot ylittyvät. Korvaus myönnetään, jos kunnan menetys vastaa vähintään 0,25 prosenttiyksikön laskennallista korotustarvetta kunnan tuloveroprosenttiin tai tilanteessa, jossa menetys on vähintään kolme miljoonaa euroa.

Pykälässä tarkoitetut omaisuusjärjestelyt sisältäisivät kaikki omaisuuslajit, esim. käyttöä vaille jäävät tilat kunnissa, maakunnille siirtyvän irtaimiston, kuntayhtymien peruspääomaosuudet, jäsenkuntien velvollisuuden kattaa maakunnille siirtyvien kuntayhtymien alijäämät ja osakeluovutukset.

Raja-arvon ylittävä taloudellinen menetys käynnistäisi neuvottelumenettelyn/selvitysmenettelyn, jossa tarkemmin arvioitaisiin menetyksen ja korvauksen todellinen määrä.

Muita näkökohtia sote - ja maakuntauudistukseen

Uudistuksen onnistuminen tai epäonnistuminen vaikuttaa voimakkaasti myös kuntatalouden mahdollisuuksiin selvitä jatkossa. Julkinen talous on kokonaisuus ja riski valtiontalouden heikentymisestä uudistuksesta johtuen vaikuttaa myös kuntatalouteen.

Tällaisia keskeisiä vaikutuksia edellä mainittujen lisäksi ovat ainakin sote-asiakaspiirin huomattava laajentuminen ja siitä seuraava yhteiskunnan rahoitusvastuun kasvu, kapitaatiokorvausten soveltamiseen liittyvät haasteet, sote-henkilöstön palkkauskustannuksiin kohdistuvat paineet, toimintojen integraatio-ongelmat sekä kiinteistöjen hallinnointi- ja investointien rahoituskokonaisuudet.

Näitä kokonaisuuksia on tarkemmin selvitetty oheisessa muistiossa (Liite 2.). Muistiota ei ole yksityiskohtaisesti käsitelty Kuntaliitossa.

Yhteenveto

Kuntien vaikuttavuutta yhteiskunnalliseen toimintaan heikennetään tavalla, jota pohjoismaissa ei aiemmin ole koettu. Kuinka tämä tulee vaikuttamaan koko julkisen talouden kestävyteen ja tasapainoon, on pitkälti avoinna.

Tärkeätä on, että kuntien itsehallinto pidetään jatkossakin vahvana ja että kuntien merkitys säilytetään ja mieluiten vahvistetaan, kuten on suuntaus kaikissa muissa Pohjoismaissa.

Kuntaliitto korostaa muutostilanteessa ennakoitavuuden merkitystä. Itsehallintoon perustuva paikallishallinto on ollut Suomenkin julkisen toiminnan - ja talouden vahvuus menneinä vuosikymmeninä. Sen varaan voidaan rakentaa jatkossakin merkittävää yhteiskunnallista toimintaa, erityisesti kasvun ja työllisyyden edistämistä.

Maakunnille ja kunnille tulee luoda mahdollisuudet sopia alueellaan vastuista, tehtävistä ja työnjaosta, alueelliset erityispiirteet huomioon ottaen. Tämä on tärkeätä kasvun, työllisyyden ja julkisen talouden tasapainon edistämiseksi.

Uudistuksen dynaamiset vaikutukset kuntien talouteen on arvioitava tarkemmin ja haittavaikutukset on kompensoitava kunnille. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota kuntien investointi- ja velanhoitokykyyn, sopeutustoimien käytännön mahdollisuuksiin sekä huolehtia henkilöstön riittävydestä.

Uudistuksesta johtuvat muutostaloudelliset tai ylimääräiset kustannukset on kompensoitava kunnille.

SUOMEN KUNTALIITTO

Henrik Rainio
vs. johtaja, kuntatalous

Reijo Vuorento
apulaisjohtaja

Liitteet:

Liite 1: Sote- ja maakuntauusitus, valtiontalous, kuntatalous- PP-esitys
Liite 2: Reijo Vuorento: Sote - uudistuksen vaikutuksista julkiseen talouteen